

تورک یوردی

تورک ادب‌اقلری مرکزی هیئتی طرفندره نشر اولنور.

جلد ۲

حزیران ۱۳۴۱

نومرو ۹

عاجلرندە نشوونما بولورلر سەدە جنوبدن باقىلدىنى زمان داغ سیرتلىرىندە يوكسىمش اولان زروەلرى كوريلەبيلير .

مشهور (اومەدەست) هيئت كشفىەسى طرفندن كورولش، چيقيلمش اولان مالاياداغلرى ارتفاعلرينە آليشمش برسپاح ايچون ميستر (سقراين) طرفندن موقعلرى تثبيت ايدلش، داغلر احتمال كوچوك كورينير. فقط (اسويچرە) و (ساودايارد) زروەلرينە طيرمانغندن باشقە فرصتە ئاتل اولەمامش آوروپا داغچيلرى ايچون (قونفور) داغلرى حيرتخشا بر عظمت وحشمتە مالكدور؛ چونكە بوداغلرك وحشى عظمتتە، تشكلات جثلولوزيقە سندنەكى غرابە (سپاه كبرج طاشتندن متشكل سلسلەنى قطرانى اورق دار، قرمزى بر قوم طاشى قوشاق اخاطە ايدر)، جاذب اسرارانكيزلكتە وصعودە قارشى عرض ايتدىكى مشكلاتە علاوة درخاطر ايدىلك لازمدر كه : (مون بلان) دن ۶۰۰۰ قدم دها يوكسك اولان Shievakte (شيواكت) ساسلەنك اُك يوكسك زروەسى اولدىنى كې ۱۷ بيك قدمدن يوكسك دها بر جوق زروەلر موجوددر وجورديهلر ارتفاع آسمانك نصفنە واصل اولش كې كورينير. ميستر (سقراين) برنجى اولەرق كشف ومساحە ايتدىكى مملكت ايشتە بويلە برساحە ايدى. « تايمس غزە سندن »

بر آيلى نريات

مجموعەلر — آذرى عرقداشلىرىمىزدن مليتپرور بر زمەنك استانبولده نشر ايتكەمە اولدىنى « يكي قافقاسيا » مجموعەسى، هر چيقيشندە بويوك بر دقت وشغقتلە او قومقەدە يز. پك نجيب ومقدس بر مفكورە آتشتك ايچين ايچين بانان بر قور حاننە سوقدىنى بوتورك موقوتە سندنە هر كەلە، دوغرىدن دوغرى يە قلە سيجرايان بر قيويلىجيم كبيدر .

اساساً « يكي قافقاسيا » دە بوندن باشقە بر مقصدلە انتشار ايتيور؛ كوكالرى مىلى بر حسرتك اوديله طوتوشدورمى ايتيەيور. بو حسرت نەدر؟ نەيك حسرتيدر؟ بويوك تورك عرقنك بر قولى مىلى استقلالنى غائب ايتمش؛ اوز وطنندە وطن جدا قالمش - دىلى، دوغرىسى وقافاسى دائمى ومتزايد بر تەلايكە آلتندە، قورقو، عذاب واشكەنجە ايچندە قيورانيور. بوبدبخت ملتك آدمى، آذرى توركلر وبونك يوردى آذربايجاندر. بو اولكەنك حدودلرى نرمەدە باشلايور، نرمەدە بيتيور؛ بونى طبيعتك االى كسكىن خطلرلە كرؤ ارضك اوزربە قازمش بوانيور. فقط بو اولكەدە ياشايانلرك اضطرابنى هانكى آل قثيت وتعيد ايدەبيلير؛ قردهش ملتك شغقت ومحنتنە التجا ايتمش بر آووچ انسان آيلردن وحتى سەلردن برى بو بويوك وجتين ايشى باشارمى ايچين « يكي قافقاسيا » دە چاليشوب دورويور. واقە

بوغیور وفدا کار زمره‌نک باشنده رسول زاده امین بك کبی قیمتدار تورك متفكرلری و كول تكيين چيئندن آتئين تورك شاعرلری واردر . فقط نه يازيق كه ، بونلر سسلرینی بزم ، - بز تورك ملتچيلرينك - قولاغمز بيله ، يتشدیره بيلمك خصوصنده چكمدیكلره ، مشكلات قالمیور .

كچن آيلرك برنده روسیه بی دولاشغه چيقان بر تورك غزته جیسی ، اورا غزته لرندن بريله واقع اولان نشریاتنده ، بوقردهش المنة قارشى نه قدر دويغوسز و بوقردهش فریادینه قارشى نه قدر صاغير قالمش اولديغى ايتات ايتدی . بومؤسف واقعه بی بزه ، ايلك بيلدیرنینه « يکی قافقاسیا » در . بوجمعه‌نك صوك نسخهنده رسول زاده امین بكك امضاسی طاشیان بر مقاله ده ، اوتورك غزته جیسنك آذرى توركلری حقنده کی غریب مشاهداتندن و بومشاهداته انضمام ایدن صوؤق و سهویمسز مطالعاتندن یانیق بر لسانله شكایت اولئیور . هیچ بر تورك وجدانی تصور دكلدر كه ، رسول زاده امین بكك بوتقیدینی اوقودقدن سوكره ، اومحورك شخصنه دائر بر نفرت و اغبرار ايله تیترمه سین .

« يکی قافقاسیا » نك محترم ناشری گاه آجی ، گاه مستهزی و گاه مجاوانه بر لسانله یازدینی مقاله ده ، بوحسی کافی بر وضوح ايله افاده ایتددر . آرقاداشمزه تأمین ایتك ایسترز كه ، بومقاله بوتون تورك ملتچيلرينك كوكلنه تر جان اولمشددر . بز ، بوملی تظاهره كندی طرفزدن بر شی علاوه ایتك ایسته میز . چونكه رسول زاده امین بكدن دهائی پایاجمیزی ظن ایتیه یورز . یالكز ، شونی تمی ایدرز كه ، شاعر « كول تكيين » ك « بوزلو جهنم » نه دوشری یول آلان اوقلبی دوگش محرز اوزرنده ، رسول زاده‌نك بوعتابی معنوی بر سله تأثیرینی اجرا ایتسین و اونك دریسی هیچ دكلسه ملی بر حجابك آتشیله یالسین .

ی . و

کتابلر : — بوآی ایچنده ادبیات مراقیلیری یکی بر کتاب اوستنده یکی بر اسم

کوردیلر : یانیق سسلر ، اسماعیل صفا بكك شعرلرینی احتوا ایدن بر مجموعه در . حرب عمومینك ، ملی مجاهده‌نك اك هیجانلی آنلرینی ایچنده کچیره اسماعیل صفا بك ، مملکت دوشولرینه حصر ایتدیکی منظومه لرده بزی تکرار اوزمانه چویرمش ، آسکی تأثیرلرمنی بر آرز داها یاشامشددر .

خارجدن عظمتلی کورولن بویوك بر وقعه ، او وقعه‌نك ایچنده کیلرك قدرتمله افاده ایدمه یه جکی بر موضوعدر . آتشك ایچنه دوشمش بر آدامك اضطرابی ، او بیچاره‌نك یوزنده کی تقلصلری ، امیدسزلکی و خسراتی اوزاقدن تعقیب ایدن بری داها قوتلی آکلاته بیلیر . اسماعیل صفا بك هم او وقعه‌نك ایچنده یاشایان ، هم اوئی تحلیل ایدن بر صنعتکار وضعیتنده در . یوکسك داغلرودرین اوچوروملر دائماً عارضه لی اولدیغندن بو بویوك هیجانلرك افاده سنده ده

بعض قصورلرک بولماسی طبعیدر. فقط یانیق سسلرده کی صمیمیت، بوتون اوقصورلرک اوسته طاتلی بر سیس کبی چوکو یور. بوسیسک آلتنده اوقصورلری تدقیقه چالیشیق نافله در. یانیق سسلر، برنجی قسیمیه داستانی منظومه لری بر آرایه طویلالمشدر. « طوملو پیکارده صباح » ادبی بر جنک تصویریدر :

وطندن کوکلره یوکسه ان آهی ،
 ییللرجه افقلر طویلادی دوردی .
 فجرله اویانان بر یاز صباحی ،
 انتقام سسیله یر ، کوك قودوردی .
 بر درین واویلا قویدی دریندن ،
 عکسلر داغلرده یر ، یر دولاشدی .
 اردومنز فجرده سونکولرندن ،
 لاله لر یاقه رق داغلری آشدی . . .

کنج شاعرک غلغره صوصامش روحی، یأس ونومیدی شعرلرینی اوکه کچیرمه یه بر تورلو قائل اولامامش و اثرینک باشته بومنظومه یی کچیرمشدر . اوندن صکره ازمیرک قائل بر آقشای تصویر ایدیلیورکه بالخاصه شومصرعلر شعرک آک قوتلی قسیدر :

بر جهنم کبی یاندی ایچمده
 بوقائل فاجعه چاتیردایاراق .

 ییقلمش ، یاقلمش بر ازمیر وارسه ،
 سوغه یین بر ایمان وار قلبمزدده .
 بو آتشلر بوتون جهانی صارسه ،
 وطن یاراتیرز یکیدن بزده .

اسماعیل صفا بک طویدینی هیجانک شدتندن اولاجق که بعضاً یازیلرنده شکل اعتباریه اهللره جواز ویریور . لیانلری آشان دالغهلر کبی حسلری قاعده لرک اوستندن کوپوره رک طاشیور . بالخاصه منظومه لرک ابتدالرنده کی قوت نهایتده عینی شدتی محافظه ایده مەمکدر . بونی ده اسماعیل صفا بکک ، دیگر شاعرلرکبی، یازیلرنده ادبی بردسیسه قوللانیق ایسته مدیکنه حمل ایدیورز . یانیق سسلر محرری ایسته سیدی مصرعلرینی هر حالده داها باشقه تورلو تنظیم ایده ر ، قوتلی قسملرینی نهایته صاقلایه بیلیمدی .
 المالی داغلری ، ایکی نفیس مصرعه نهایتله نیور :

مجرانلی سسکزدده بیکلرجه آه کومولو
 آی قیزلر ، آتیک آرتق کوسکزدن اوکلای !

کتابک ایکنجی قسمی کنجکک میلانلرینه تعلق ایدن منظومه لری محتویدر . بونلرده ده هر کوزه لدن درونی بر اضطراب ایله آیریلان بر کنجک حزنی سزیلیور . بو حزنلر نه

قادار قلمی اولسه بیلینه مملکت حسلرینک احتشامی قارشیسنده تأثیرینی اولدینی کبی کوستره میور. اسماعیل صفا بکدن تمی ایده ردک که یوایی ضد حسلرینی آیری آیری مجموعه لرده طویل اسین! مع مافیہ یاتیق سسلر، مملکت مزده ادبیات جریانلرینک ثولو دوردینی صیراده بر حادثه در. ذاتا کنج شاعر، آترینک مقدمه سنده: « نه یازیق که پریشان ویاتیق بر ایکی سسدن بشقه بر شی سویله یادم. » کبی متواضعانه بر جمله دن صوکره آناطولی فلا کتلرندن بحث ایده رک: « مستقبل کنج لکمز بو هیجانلری یاشاتسین و آره سندن بویله بر شاعریتشدیر سین. » دیور. اسماعیل صفا بک کنج لکه بو ایدیه نازک بر رهبردر.

ف. ن

کتابیات:

« کوچوک آسیا و استانبولده اسکی تورک صنعت خرفیه سی » نه عائد تابلولر ایله قارل وولتسینغه رک مقدمه سی و بو تابلولره عائد تعریفاتی

مونخ ۱۹۲۲، طابع: ف. برومان. فیاتی ۱۰۰ مارق

بومهم اثر سرنامه سندن ده آکلاشیله جنی وجهله یکدیگرندن تمامیه آیری ایکی قسمدن مرکبدر: ریموندک صولی بویا ۴۰ عدد رنگلی تابلوسی ایله غالباً فرانسزجه ترجمه سی ده انتشار ایتش اولان پروفور دوقفور قارل وولتسینغه رک (قارلسروهه) تورک صنعت خرفیه سینه عائد مدخلی، کتابک تریناتی برومان کبی بر طابعدن انتظار ایدیله جک درجه مکملیت و نفاستده، امثالنه فائق بر قیمتده در. بونون اثرک اساسنی تشکیل ایدن تابلولر شایان ممنونیت بر تأثیر یاقعدن اوزا قدر. بوعدم ممنونیت و کفایتسزک موضوعلرک اخذ و اقتباسنده دکل بالذات صولی بویا تابلولرک کندیسنده در. بونلرک کافه سنده حقیقتله پک آز امتزاج ایدن غیر قابل تعریف کسکین کومشی - یشیلیمی بر تناسب الوان منظور اولمده در؛ حالبوکه خرفی محصولات عائد رنگلرک مکملیتنه دائر بالذات بوسنت محصوللرینک منبعلرنده آله ایدلش پک چوق خاطره لرم واردر. رسام « وه زملی » Vésely نلک استانبولده متعدد دفعه لر اوزون وقفه لرله رسم ایتش اولدینی، استانبولده بر جامعک چینی دیوارلرینی احتوا ایدن، یاغلی بویا بر لوحه نه مکملدی. بوکا مقابل ریموندک تابلولری اصلی « اورنیرینال » تأثیرینی ویرمکدن نه قدر اوزا قدر!

کرک پاپراقلری علی العجله چویررکن و کرک بالخاصه اهتماملر بر تدقیق نتیجه سنده بعض ناخوش ملاحظات یکدیگری ولی ایدیور. ریموند ماهر بر صولی بویا رسامی اوله بیلیر! فقط فکرجه واسع مقیاسده ترسیم ایتدیکی تورک صنعتک اینجه لکلرینی و خصوصیتلرینی کوره جک بر کوزه مالک دکلدر. شرق چاشنیسک قاراقته ریستیک اینجه لکلرینه، روحه نفوذ ایده جک بر نظردن محرومدر. او، یالکز شکل خارجیسيله اک زیاده نظره چاربان